

હવે વૃદ્ધોની સારસંભાળ માટે રોબોટની મદદ લેવી પડશે

૬ નિયામરમાં વૃદ્ધોની સમસ્યા વકરી રહી છે. સંયુક્ત કુટુંબ વ્યવસ્થામાં વૃદ્ધો અને બાળકોનો નિભાવ સહેલાઈથી થઈ જતો હતો. હવે સંયુક્ત પરિવારો ભાંગી રહ્યા હોવાથી વૃદ્ધો માટેના ધરડાંધરો વધી રહ્યાં છે, તેમ બાળકો માટેનાં ઘોડિયાંધરો પણ વધી રહ્યાં છે. આજે એક માતા પેટે પાટા બાંધીને ચાર સંતાનોનો ઉછેર કરી શકે છે, પણ ચાર સંતાનો ભેગા મળીને એક ઘરડી માતાની સારસંભાળ રાખી શકતાં નથી, જેને કારણે તેને વૃદ્ધાશ્રમમાં મોકલી દેવામાં આવે છે. વૃદ્ધાશ્રમોની મુલાકાત લેનારા કહે છે કે તેમાં તમામ માબાપ ભણેલાગણેલા લોકોનાં હતાં. કોઈ વૃદ્ધાશ્રમમાં અભણ લોકોનાં માબાપ જોવા મળ્યાં નહોતાં, જેના પરથી આજના શિક્ષણની ગુણવત્તાની કલ્પના કરી શકાય છે.

સરખામણીમાં ૪૦%નો વધારો છે. આ વૃદ્ધોને તેમની સેવા કરી શકે તેવા યુવાન કામદારોનો પગાર પરવડતો ન હોવાથી માણસોના સ્થાને રોબોટનો ઉપયોગ વધી રહ્યો છે. આપણે હવે એક અલગ યુગમાં જીવીએ છીએ, જ્યાં ડ્રાઇવરલેસ કાર ફરે છે અને ડિલિવરી કરતાં રોબોટ શહેરની શેરીઓમાં ફરે છે. રોબોટ કૃત્રિમ બુદ્ધિનો ઉપયોગ કરીને મનુષ્યોથી સુરક્ષિત અંતર જાળવીને તેમનાં કાર્યો કરે છે. આપણે બીજાં પરિવર્તનના આરંભે છીએ, જ્યાં રોબોટ ઘરમાં સાફ-સફાઈ કરવા ઉપરાંત ઘરમાં નોકર તરીકે વિવિધ કામ કરવાની ક્ષમતા પણ વિકસાવશે.

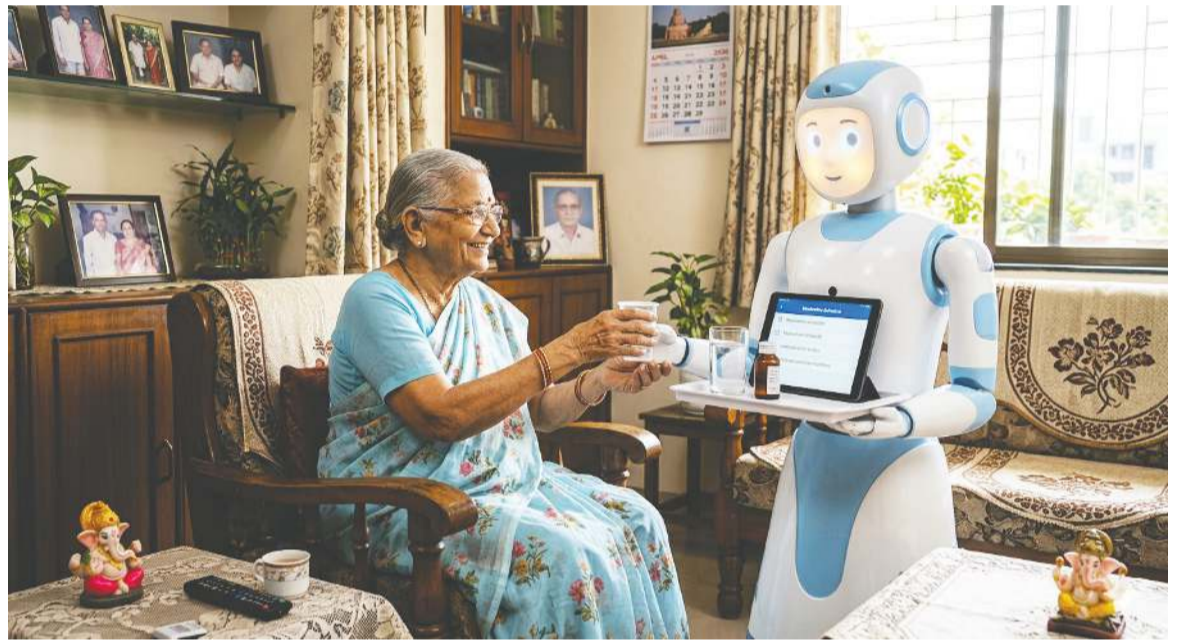
આ સંજોગોમાં અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે. તેઓ

આવવામાં લાંબો સમય લાગશે નહીં. હવે તો માણસ ઉપરાંત ઘરમાં પાળેલાં કૂતરોનું સ્થાન લઈ શકે તેવા રોબોટ પણ વિકસાવાઈ રહ્યા છે. આગામી પેઢીના આઉટડોર વોકિંગ સાથીદાર રોબોટની કલ્પના કરવી વાસ્તવિક છે. મિશેલ એક એવા રોબોટની કલ્પના કરે છે જે ફક્ત તેના સુંદર કૂતરા જેવા દેખાવ સુધી મર્યાદિત નથી, પરંતુ ઘણું બધું કરવા સક્ષમ છે. તે સ્ટેનફોર્ડ ઓલ્ડર એડલ્ટ રોબોટિક્સ (SOAR) કંપનીનું નેતૃત્વ કરે છે, જે રોબોટિક્સ સેન્ટર ખાતે એક મુખ્ય પ્રોજેક્ટ છે, જેનો ઉદ્દેશ્ય ઓછી દ્રષ્ટિ ધરાવતા લોકોને મદદ કરતાં માર્ગદર્શક કૂતરાઓ જેવી ક્ષમતાઓ ધરાવતા રોબોટ વિકસાવવાનો છે. મિશેલ અને તેમની ટીમ એવા સાથી રોબોટ બનાવવા માંગે છે, જે દિશાઓ બતાવી શકે, અસમાન રસ્તાની સપાટી વિશે ચેતવણી આપી શકે, ભૌતિક ટેકો અને સાથીદારી પૂરી પાડી શકે અને જો વપરાશકર્તાની ચાલ અસ્થિર લાગે તો તેને ચેતવણી પણ આપી શકે છે.

મિકેનિકલ એન્જિનિયર પ્રોફેસર એલિસન ઓકામુરા નાના, વિશિષ્ટ રોબોટમાં રસ ધરાવે છે, ઉદાહરણ તરીકે કેટલાક વૈજ્ઞાનિકો રોબોટિક ડાઇ પર કામ કરી રહ્યા છે, જે લોકોને કપડાં પહેરવામાં મદદ કરી શકે છે. ઓકામુરાની લેબ મનુષ્યો દ્વારા પહેરવામાં આવતાં કપડાં પણ ફરીથી ડિઝાઇન કરી રહી છે. તેમનો

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

ધરડાં નાગરિકો વૃદ્ધાશ્રમમાં પહોંચી જાય, તેનાથી પણ સમસ્યા હલ થતી નથી. જે વૃદ્ધાશ્રમો મફતમાં ચાલે છે, તેના સંચાલકો અને કર્મચારીઓનો વર્તાવ પણ લાચાર વૃદ્ધો સાથે સારો હોતો નથી. તેમને ડગલે ને પગલે અપમાનનો સામનો કરવો પડે છે. ઘણા વૃદ્ધાશ્રમો તો સરકારી સહાય મેળવવા માટે જ ચાલતા હોય છે માટે તેમાં વૃદ્ધોની યોગ્ય સારસંભાળ પણ લેવામાં આવતી નથી. આ કારણે કેટલાંક

શહેરોમાં હવે કેવળ શ્રીમંતો માટેના ફાઈવ સ્ટાર રિટાયર હોમનો કોન્સેપ્ટ જોર પકડી રહ્યો છે. આ રિટાયર હોમમાં બંગલાઓ કે ફ્લેટોની માલિકી તેમાં રહેતા વૃદ્ધોની જ હોય છે. તેઓ પોતાના ખર્ચ મિલકત ખરીદે છે અને તેનો નિભાવ પણ કરે છે. ભોજન, આરોગ્ય, મનોરંજન, પર્યટન, યોગાસનો, ભજનકીર્તન વગેરેની સામૂહિક વ્યવસ્થા ઊભી કરીને તેઓ સ્વમાનભેર જીવે છે. અમેરિકામાં વૃદ્ધોની વસ્તી ખૂબ જ વધારે છે. ૨૦૩૦ સુધીમાં અમેરિકાના ઈતિહાસમાં પહેલી વાર ૬૫ વર્ષથી વધુ ઉંમરના વરિષ્ઠ નાગરિકોની સંખ્યા ૧૮ વર્ષથી ઓછી ઉંમરના લોકો કરતાં વધી જવાની ધારણા છે. અમેરિકામાં નવા નિવૃત્ત થનારાઓની સંખ્યા નવા કામદારો કરતાં વધુ હશે. ૨૦૫૦ સુધીમાં ૬૫ વર્ષ અને તેથી વધુ ઉંમરના અમેરિકનોની સંખ્યા ૮.૨૦ કરોડ સુધી પહોંચવાનો અંદાજ છે, જે ૨૦૨૨ની

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

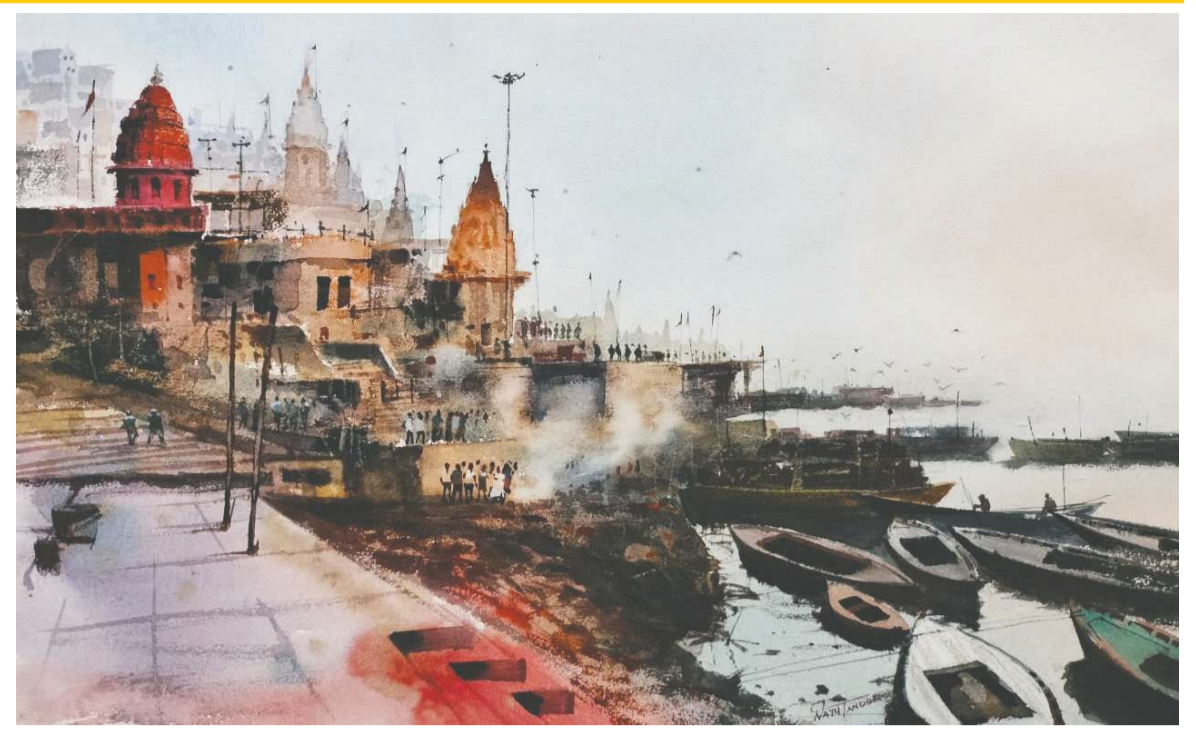
અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

અમેરિકામાં એવા રોબોટ તૈયાર કરવામાં આવ્યા છે, જે વૃદ્ધોને હરવા-ફરવામાં, શૌચાલય જવામાં, સ્નાન કરવામાં, ડ્રેસિંગ કરવામાં અથવા ઘરના કામકાજમાં મદદ કરી શકે છે

સુરતના ચિત્રકારોનું 'આર્ટ ઓન વારાણસી ઘાટ'

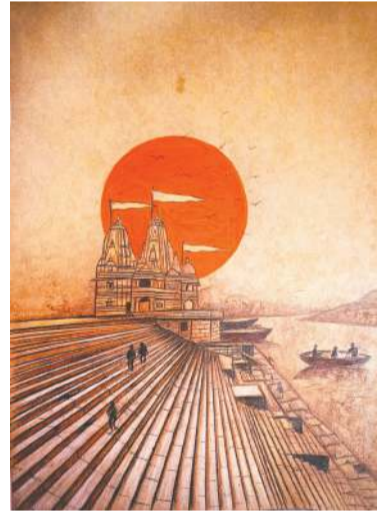
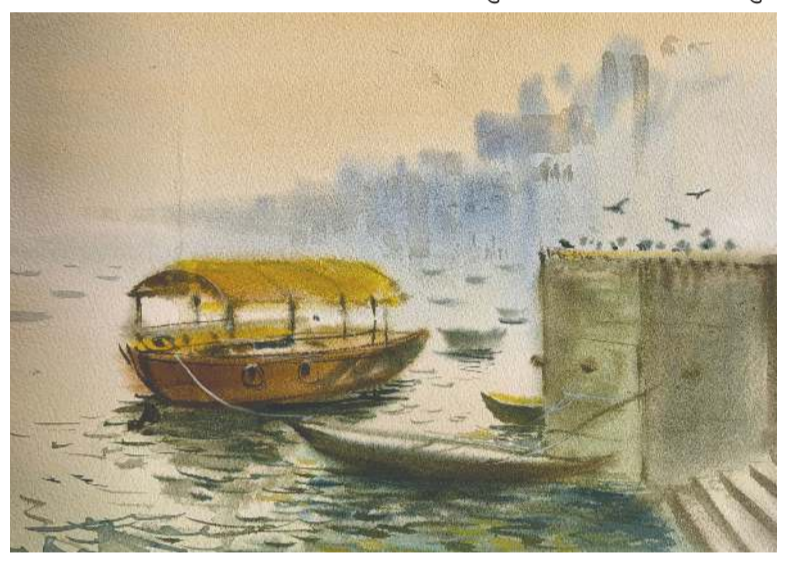
૬ ત ડિસેમ્બરમાં ધર્મનગરી વારાણસીમાં આંતરરાષ્ટ્રીય કલાશિબિરનું આયોજન થયેલું. દેશ-વિદેશના 120 જેટલા ચિત્રકારો આ શિબિરમાં પહોંચ્યા. ચાર દિવસની આ કલાશિબિરમાં સુરતના પણ 11 જેટલા ચિત્રકારોએ ભાગ લીધેલો. ધર્મનગરીની વહેતી ગંગાની પાવન ધારાઓ, અનેક મંદિરો અને ઘાટોના સાંનિધ્યમાં આયોજાયેલ આ કલાશિબિર એક પાવન કલાયજ જેવી બની રહી હતી. પવિત્ર, આધ્યાત્મિક વાતાવરણ વચ્ચે એક અદ્ભુત અનુભૂતિ સાથે લેન્ડસ્કેપ પેન્ટિંગમાં વોટરકલર, કલર પેન્સિલ અને એકેલેલિક

મધુકુમાર, રશિયન ચિત્રકારો તથા સુરતના જાણીતા નટુ ટંડેલ જેવા ચિત્રકારોની ઉપસ્થિતિ ત્યાં કામ કરતા કલાકારો માટે એક મોટી પ્રેરણા હતી અને એટલે જ કલાશિબિર જાણે જ એક વર્કશોપ બની ગઈ હતી કે

આ શુપ-શોમાં ચિત્રકારો નટુ ટંડેલ, મહેશ નાગેચા, ડો. કલ્પન પટેલ, ભાવેશ પટેલ, ચંદ્રકાન્ત પ્રજ્ઞાપતિ, અજિત ભરેરી, રાજીવ કાપડી, જય ગોહિલ, પૂર્વી વસંતવાળા, દેવિકા ગુપ્તા અને ઉર્વશી પારેખની જુદા

ધર્મનગરીની વહેતી ગંગાની પાવન ધારાઓ, અનેક મંદિરો અને ઘાટોના સાંનિધ્યમાં આયોજાયેલ આ કલાશિબિર એક પાવન કલાયજ જેવી બની રહી હતી

કર્ટનકોલ
સનત દવે

જુદા માધ્યમ દ્વારા નિર્માણ પામેલ કૃતિઓ પ્રદર્શિત કરાઈ હતી. ચિત્રકાર નટુ ટંડેલે અભિપ્રાય આપતા કહ્યું હતું કે એ અત્યાર સુધીની કલાશિબિરોમાં સૌથી અનોખો અને શ્રેષ્ઠ અનુભવ રહ્યો. તેમને અહીં ચિત્ર બનાવવા માટે એટલા બધાં લોકેશન મળતાં હતાં કે ફરીને અનેક વાર આવવાની ઈચ્છા થઈ રહી છે. મહેશ નાગેચાનું કહેવું હતું કે મા ગંગાના ઘાટ પર બેસી આધ્યાત્મિક વાતાવરણ વચ્ચે ચિત્ર બનાવવાની અનુભૂતિ જીવનનો શ્રેષ્ઠ અનુભવ રહ્યો. રોજ ગંગાઆરતીના દર્શન સાથે સમય મળે ત્યારે વારાણસીની ગલીઓમાં ફરીને પુષ્કળ ફોટોગ્રાફી પણ કરી. વનિતા વિશ્વામની આર્ટ ગેલેરીમાં પ્રદર્શનના ઉદ્દઘાટન સમયે અતિથિ તરીકે ઉપસ્થિત રહી સનત રેલીયા, પ્રો. પર્સા એન્જી, ડો. દશૈશ ઠાકર, અર્ચનાબેન દીક્ષિત અને કલાપ્રતિષ્ઠાનના ચેરમેન રમણકી ઝાપડીયાએ આ શુપ-શોના ચિત્રકારોને પ્રોત્સાહિત કર્યા હતા.

તા આઈલ પેન્ટ જેવા વિવિધ માધ્યમમાં થઈ રહેલાં કામોથી કલાકારો એટલા બધા સંતુષ્ટ હતા કે તેઓના અભિપ્રાય પૂછવામાં આવતા અવર્ણનીય અનુભૂતિ માટે કોઈ શબ્દો નહોતા. અહીં વૈશ્વિક કક્ષાએ વિખ્યાત કલાજગત સાથે જોડાયેલી વિભૂતિઓએ પણ ઉપસ્થિત રહી કલાકારોને પ્રોત્સાહિત કર્યા હતા. કલાજગતના વિખ્યાત વાસુદેવ કામથ, વિજય અચરેકર, બિજોય જયસ્વાલ,

જ્યાં કામ કરવા સાથે શીખવાનું પણ ઘણું મળ્યું એવો કેટલાયે ઉપસ્થિત ચિત્રકારોનો અભિપ્રાય હતો. ડિસેમ્બરમાં થયેલા એ ઉત્કૃષ્ટ કલાકાર્યને સુરતના કલાપ્રિય રસિકો સાથે શેર કરવાના આશયથી આ કલાશિબિરમાં સામેલ સુરતના 11 ચિત્રકારોએ તેમની કૃતિઓનું પ્રદર્શન સુરત મથકે સ્થિત વનિતા વિશ્વામની આર્ટ ગેલેરીમાં ગત સપ્તાહે યોજ્યું હતું. ગત તા. ૩, 4 અને 5 એપ્રિલ દરમિયાન પ્રદર્શિત

શબ્દ સાપ્તાહિકી - અરવિંદ એસ. માડ

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮
		૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	
૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧
	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮
૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬
	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૧	૪૨	૪૩
૪૪	૪૫	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૧
	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭	૫૮
૫૯	૬૦	૬૧	૬૨	૬૩	૬૪	૬૫	૬૬
	૬૭	૬૮	૬૯	૭૦	૭૧	૭૨	૭૩
૭૪	૭૫	૭૬	૭૭	૭૮	૭૯	૮૦	૮૧

૧. લુલમગાર (૫)
૨. રહેવાનું સ્થળ (૨)
૩. રતાશ (૨)
૪. શરીર ગરમ રહેવાનો રોગ (૨)
૫. મૃત્યુના દેવ (૨)
૬. દુનિયા, વિશ્વ (૩)
૭. વૃદ્ધની દેવવાળું (૩)
૮. હોડી (૨)
૯. હથેલી, છો ને (૨)
૧૦. શ્રીરામના પુત્ર (૨)
૧૧. ખૂલ હોવું તે (૪)
૧૨. સરદાર, આગેવાન (૩)
૧૩. મીઠું (૪)
૧૪. આપવું તે (૨)
૧૫. સૂર્ય, પ્રભુ (૩)
૧૬. ચોકીદાર, પહેરેગીર (૪)
૧૭. ફૂલો વગેરેની માળા (૨)
૧૮. અવાજ, ધૂન (૨)
૧૯. દર્દી (૨